

Časť listu na téma: ako pochopiť Písmo

Čo sa stalo s ľudstvom a prečo sa to stalo

Prvá kardinálna otázka je, či Boh vedel dopredu čo sa stane? Či Boh vedel, čo urobí Satan? Či Boh vedel, čo urobí Eva a Adam?

Ak povieme, že Boh nevedel, lebo každý má slobodnú vôľu, potom máme problém v tom, že možno ani teraz nevie čo sa stane v budúcnosti.

Problém so slobodnou vôľou je často interpretovaný tak, že Boh nemôže vedieť ako sa rozhodnem, lebo je to moja slobodná vôľa. Ale je to naozaj tak? Ja tvrdím (a to je dôležité): Áno, máme slobodnú vôľu, ale to nie je v rozpore s tým, že Boh vie ako budeme rozhodovať. (Pre väčšinu ľudí je toto neprijateľné tvrdenie.)

Ale skúsme vysvetliť Písmo podľa „naivného“ modelu:

Dobre, môžeme povedať, že Boh nevedel čo urobí Satan a nevedel čo urobí Adam, ale potom už vedel, čo prinesie budúcnosť? Na princípe slobodnej vôle to nie je odôvodniteľné, lebo slobodnú vôľu máme aj teraz. Ako môžeme vedieť, že Satan sa nezmení, keď má slobodnú vôľu, ktorú Boh nemôže poznať? Ako vidíš, s naivným vysvetľovaním písma sú veľké problémy.

Áno, vo fyzike poznáme isté deje, ktoré sa stanú nezvratnými, musia sa udiť, respektíve náhodné javy to už neovplyvnia. Môžeme teda podľa tejto logiky vysvetliť Písmo takto:

Boh síce nevedel čo sa stane v Raji, ale potom stanovil také obmedzenia vo vesmíre, aby zaručil, že to čo prorokuje bude pravda, alebo to všetko ostatné je iba priamym dôsledkom. To znamená, že slobodná vôľa je do istej miery orezaná iba relatívna v rámci týchto možností. (Už v raji Boh prorokoval, že žena rozdrví hlavu hada, to bolo prvé proroctvo 1. Mojž 3:15)

Dobre to by mohlo byť.

Podme ale potom preskúmať či takéto determinovanie budúcnosti je v súlade s božími vlastnosťami. Ak povieme, že Satan sa už nemôže zmeniť, tak determinujeme. Raz urobil chybu a už mu nedovolíme, aby to napravil? - To je láska k božím tvorom? Takže Boh vlastne by s tým vytvoril Satana – determinoval ho ako zlého a nie je cesta späť, takže to, aký je teraz, je v súlade s vôľou Boha. Potom prečo Kristus kázal aj padlým anjelom? Iba preto, lebo to má zmysel, nie je vylúčené, že sa niektorí nezmenia, ale v prípade Satana to už nemá význam? Existuje proroctvo, že Satan sa nezmení, a bude hodený do ohnivého jazera.

Teologické vysvetlenia sú nasledujúce:

Satan bol dokonalý tvor, takže kde raz rozhodol, tak to už nemôže zmeniť. Ale to znamená, že prvé rozhodnutie urobil zo slobodnej vôle (a Boh za to nemohol), lebo bol stvorený ako dokonalý, ale "pokazil sa", a teraz už nemôže urobiť slobodné rozhodnutie opačne. Je to rozpor, alebo Satan nebol dokonalý tvor? To by ale znamenalo, že Boh stvoril niečo nedokonalé. Potom prichádzajú ďalšie "táraniny" – že Satana Boh nevytvoril – on sám sa stal Satanom, ale najprv bol dobrý a dokonalý, mal slobodnú vôľu, ale zišiel z dobrej cesty – a teraz už cesta späť nie je možná pre neho. Síce sa mohol zmeniť z dobrého na zlého, a teraz už nemôže zo zlého na dobrého, lebo v dokonalom svete to nejde. V podstate nemôže oľutovať čo urobil, lebo to bol veľmi vážny hriech, čo sa už nedá napraviť. To znamená, že v dokonalom svete ak niekto sa veľmi odkloní od pravdy, tak sa nemôže vrátiť. Avšak anjeli boli tiež dokonalí, a Kristus kázal aj padlým anjelom. Dokonca aj človek bol stvorený ako dokonalý. Oni sa môžu zmeniť a opraviť svoje chyby? Môžeme teda povedať, že Satan prekročil istú hranicu a stratil možnosť milosti a nápravy, respektíve on to ani nechce.

Vysvetlenie, názor: "sú dokonalí a ešte dokonalejší", asi neobstojí.

Aj keby sme pripustili, že Satan bol pôvodcom zla, tak Boh iba jemu neumožnil návrat, lebo sám Satan to ani nežiada. Ostatným dokonalým tvorom umožňuje návrat, ak to žiadajú - nerieši to problém s budúcnosťou, či Boh vedel a vie čo sa stane.

- či Boh vie, ktorý padlý anjel sa vráti
- či Boh vie, kto z ľudí bude zachránený a kto nie (kto je zapísaný v knihe života, od počiatku stvorenia)
- nerieši problém ako sa môže dokonalý tvor pokaziť, lebo predsa to čo je dokonalé sa nemôže pokaziť, potom by nebol dokonalý

Ak slobodná vôľa znamená, že Boh nevie ako rozhodne niekto, potom Boh nemôže vedieť, čo sa stane v budúcnosti.

Tak toľko na úvod.

Hocijako skúsime obhájiť „naivné“ vysvetlenie Biblie, nejde to. Neustále dostaneme rozpor.

Musíme prijať :

- Máme slobodnú vôľu, ale to nie je v rozpore s tým, že Boh vie ako budeme rozhodovať.
- Boh presne vedel čo sa stane v Raji.
- Boh nič zlé nestvoril.

Ak súhlasíš, potom môžeme pokračovať. Ak nie, tak sem s tým, lebo podľa môjho názoru bez prijatia 1. a 2. nie je možné vysvetliť Písmo, a tvrdiť, že Boh je vševediaci.

Ak 1. a 2. prijmeš, možno aj sama pochopíš ako to bolo, a prečo to bolo.

Boh nič zlé nestvoril

Ako môžeme povedať, že Boh nič zlé nestvoril, keď Satan bol tiež stvorený Bohom a on je zlý?

Áno, Satan bol stvorený ako boží syn, a ešte sa nevolal Satan, ale mal iné meno, ako dokonalá bytosť. Nemal však vládnuť vo svete ľudí. Bol stvorený na iný účel.

Jednoduchý príklad: Opica je tvor dobrý. Ale ak by opica vládla nad ľuďmi, to by bolo veľmi zlé. Ak Satan by zostal vo svete, ktorý bol pre neho určený (pravdepodobne neživé svety), tak by bolo všetko v poriadku. Preto Boh nič zlé nestvoril. Satan však prekročil svoje hranice. Pravdepodobne nechápal vyššie pravdy, myslel si, že vo svete ľudí dokáže účinnejšie riešiť problémy na princípoch možno čisto materialistických.

Ďalší príklad: Pre koláč potrebujeme múku, cukor, soľ, vodu, ale ak do koláča dáme viac soli, nebude to dobré. Boha nemožno obviňovať, že stvoril soľ, lebo soľ je dobrá a potrebná, ak je jej málo a neprekročí isté množstvo v koláči. Satan prekročil svoje hranice, a máme presolený koláč.

Toľko ohľadne toho, že Boh nič zlé nestvoril.

Adam a Eva v raji

Musíme ale pokračovať ďalej, lebo Boh vedel, že Satan prekročí svoje hranice a vedel aj to, ako budú reagovať Eva a Adam. Prečo potom vyhlásil, že všetko čo stvoril bolo veľmi dobré na konci stvoriteľského dňa, keď stvoril aj Adama? Práve preto, lebo vedel, že Adam nenechá Evu zomrieť. Keby Adam odmietol Evu, Eva by zomrela, ale Adam nie. Adam by žil večne v raji. Avšak Adam prejavoval lásku, napriek tomu, že presne vedel čo to znamená. Ako písmo píše: Adam nebol oklamáný. Eva bola oklamaná, ale Adam presne vedel čo to znamená. Rozhodol prejavovať lásku, lebo veril, že Boh tiež bude prejavovať lásku a nejaké riešenie nájde. Mal pravdu, lebo Boh vyriekol prvé prorocstvo 1.Mojž 3:15, kde slúbil, že žena rozdrví hlavu hada. Tak prišla do sveta smrť a to spustilo celé dejiny ľudstva.

Na druhej strane prečo Boh vyhlásil, že človek sa stal podobný bohom? 1.Mojž 3:22. Boh nevyhlásil iba to, že človek už pozná aj dobré aj zlé, ale vyhlásil aj to, že tak sa stal podobný bohom, "jeden z nás". (Porovnaj: Žalmy 82:6, Ján 10:34)

Samozrejme boh sa hneval na Satana, lebo Satan nemal prekročiť svoje hranice, ale hneval sa aj na Adama? Síce mu povedal, čo všetko to bude znamenať, aké ťažkosti sami pre seba spôsobili s týmto rozhodnutím. Boh však dopredu vedel, že sa stane a predsa keď stvoril Adama vyhlásil, že všetko čo stvoril bolo veľmi dobré.

Ako to mohlo byť veľmi dobré, keď to chápeme tak, že Adam urobil chybu, a tak všetko nabralo zlý smer?

Pravda je, že Adam neurobil chybu, práve opačne s tým dokázal, že je podobný k Bohu. Mohol žiť v raji úplne šťastný, a predsa sa rozhodol pre utrpenie, a vystúpiť na vyššiu úroveň. Áno bol to hriech čo mal následky, on si to všetko dobre uvedomoval.

S tým, že ľudstvo dokazuje, že Satan je zlý, práve preto pochopí čo je dobré, lebo svetlo by sme nevideli bez tmy. Ak nemáme problém tak nič neriešime, ale problém máme. Je tu smrť čo nechceme, je tu utrpenie atď. Tak poznávame lásku Krista, a lásku Boha. Tak sa učíme. Navyše Adam sa tak rozhodol dokázať, že Satan nemá pravdu a je vrahom. Tak Adam bol na vyššej úrovni ako jeden z božích synov, ktorí sa stal Satanom. Satan bol vrahom, lebo by zabil Evu, ale Adam to nedopustil, lebo „ona je z mojich kostí“, takže sme spojení, a láska má väčšiu hodnotu ako utrpenie.

Preto apoštol Ján píše v knihe Zjavenia, že videl knihu, knihu života, kde boli zapísaní ľudia pre záchranu od stvorenia sveta. Boh od začiatku vedel, že bude musieť poslať Krista. Adam tiež tušil, že láska musí zvíťaziť, aj keď nevedel presne ako to dopadne.

Otázkou je, keby Adam rozhodol opačne, či by konal súlade s Božou vôľou?

Ja tvrdím, že nie. Eva bola stvorená z Adama, preto Adam konal láskou, súlade vyhlásením Krista:

„a povedal: ‚Preto opustí človek svojho otca a svoju matku a bude sa pridŕžovať svojej manželky, a tí dvaja budú jedno telo‘? Takže už nie sú dve, ale jedno telo. Teda čo Boh spriahol, nech žiaden človek nerozdeľuje.“ (Matúš 19:5,6).

Kristus citoval to, čo bolo zaznamenané po stvorení ženy: 1.Mojž 2:24, čo pravdepodobne poznal aj Adam, ako Božiu vôľu.

Veď, Adam dobre vedel, že utrpenie ľudstva bude iba dočasné a nenechal Evu v tom sama. Keby Adam neurobil, Eva by musela odísť z raja, nemohli by mať ani deti, a ani Kristus by nemohol prísť na záchranu ľudstva. (Treba pochopiť aj to, že uvedený pohľad nie je rozpore s vyhlásením Rim 5:12, lebo skrze Adama prišiel hriech do sveta, ale to neznamená, že Adam konal zle.)

Na zamyslenie:

Keď Mojžiš odporoval Bohu podľa 2.Mojž 32:10, a úpenlivo ho prosil, aby to nespravil, tak bol neposlušný a konal nesprávne? Nie, veď potom bolo povedané, že už nie je iba sluhom, ale priateľom Boha.

Keď Jakob bojoval s anjelom až do svitania, a potom dostal meno Izrael, konal proti božej vôľe? (1. Mojž 32:24)

Čo je teda hriech?

Hriech je prekročenie istého zákazu (normy), čo bolo stanovené, aby ľudia mohli byť šťastný a dobrý. Napríklad krádež je hriech podľa desatoro. Avšak, ak pomocou krádeže zachránime život človeka, tak asi sme povinní to spraviť, lebo ak by sme to neurobili, naše svedomie by nás obviňoval. Áno, za krádež musíme dať náhradu, lebo je to hriech, ale zachránili sme človeka! Asi nemusím vysvetľovať, že ktorý postoj má väčšiu hodnotu v očiach Boha. Proti záchrane LÁSKY neexistuje zákon. Práve preto, iba podľa zákona (Tóra), pred Bohom nikto nebude vyhlásený za spravodlivého (Gal 3:11). Najväčšie prikázanie je : Miluj svojho Boha, a Boh je láska (Matúš 22:37-40 a 1.Ján 4:8).

Najväčšie prikázanie teda neznamená, aby sme milovali zákon, božie normy a vyhlásenia, ale podstatu Boha, z čoho všetky tie zákony a vyhlásenia pramenia.

Nepochopenie tejto myšlienky vedie k náboženskému radikalizmu, alebo k nedorozumeniam.